

रक्तहरी कुण्डलमिवातकफापहा" भावप्र० तदुद्युतोक्तिः ।

छिक्कर पु० छिक् इत्यव्यक्तं शब्दं करोति क-ट । इ०
स० ८६५० उक्ते छिक्कारे मृगभेदे "कुक्षुडैभपिरीलपुत्र
गिषिककुल्लनछिक्कराः" "स्त्रीसंज्ञा भाष्यमपकपित्रीकर्ण-
छिक्कराः" "छिक्करः कटपूरी च पिरीली चाङ्ग
दलिषाः" । [शब्दरत्ना० ।

छिक्का स्त्री छिक् इत्यव्यक्तं शब्दं करोति क-ड । कृते ।
छिक्कार पु० छिगित्यव्यक्तं शब्दं करोति क-अण् । मृगभेदे ।
"छिक्कारो मृगजातिः लकवाकः कुक्षुटः प्रोक्तः" इ०
स० ८६५० ।

छिक्किता स्त्री छिक्का कृतं बाध्यत्वेनास्तप्रत्याः वा० ठन् ।
छिक्कियां (नाकछिक्की) भावप्र० । क्वात तत्पार्थे ।
छित्ति लि० क्वा-क्त वा इत् । छिक्ते अमरः इडभाष्ये
छित्ति स्त्री छिद्-क्तिन् । छेदने कर्त्तरि क्तिच् । २करञ्जटणे
शब्दर० ।

छित्त्वर लि० छिद्-वरप् ट् दस्य तः । वैरिणि, शूक्ते
छेदके च उणादिको० । भित्त्वात् स्त्रियां ङीष् ।

छिद् द्वैधीकरणे रुधा० उभ० सक० अनिट् । छिनत्ति छिन्ने
इरित् । अछिद्त्, अछिन्नेति अछिन्त । "न छिन्त्या-
नृक्षलोमानि" "न छिन्द्यात् कारजेर्नृक्षम्" मनुः ।
"अछिन्द्युत्तमाङ्गानि" भा० व० १२।६३५० । भेदा-
दित्वात् अङ् छिदा । "कर्मस्थः पचतेभाषः कर्मस्थाय
भिदादयः" इत्युक्ते ततः कर्मकर्त्तरि प्रत्ययः क्यते
कटःस्यमेव । छिदुरः स्वयंछिन्नः ।

अप+अपकृष्य छेदने "एतस्यै वा एणापच्छिद्यैवै पुनर्भवत्यपि"
शत० ब्रा० ५।१।४।६ । [४२० पृ० इत्यम् ।

अव+विभागभेदे । स च दैगिकः कालिकश्च अवच्छेदशब्दे
वि+अव+आवर्त्तने निराहने व्यञ्ज्येदः ।

आ+आकृष्य हरणे । (काङ्ठियालज्योया) अपहरणे "आ-
कृष्युरितराष्ट्र च" नारदः । "निषतामाच्छिन्नमि-
नः" कुमा० । सम्यक्छेदे च । "आच्छेत्स्याम्यहमेतस्य
धनुज्यामपि चाहवे" भा० व० १६६५० ।

उड्+अनूलगायने । "किं वा रिपूँस्तव शूरः स्वयमुच्छिनत्ति"
रघुः "उच्छेत्तु" प्रभवाते यक्ष सप्तसप्तिः" शकु० ।

परि+इयत्तया विभागे परिच्छेदः । "यशःपरिच्छेत्तुमि-
यत्तयालम्" रघुः । "परिच्छिन्नप्रभाषिर्नि मया न च
विष्णुना" कुमा० ।

वि+विभागे भेदे च "विच्छिद्य तो शरीरौ" हरिवं०

८५१०स्रो० । "यद्वै विच्छिन्नं भवति कृतमन्यामिव
तत्" शकु० । [छिद्ः रामा० सु० १७।१०

छिद् लि० छिद्-क्तिप् । छेदनकर्त्तरि । "रामस्य हृदय-
छिदक न० छिद्-कुन् । वज्रे उणादिको० ।

छिद्वा स्त्री छिद्-भावे भिदा० अङ् । छेदने ।

छिदि स्त्री छिद्-इन् क्तिच् । १परशौ २वज्रे उज्ज्वल० । ३छेत्तयि
लि० । [४करवाले च मेदि० ५असौ उज्ज्वल० ।

छिदिर पु० छिद्-किरच् । १कुठारे २पावके, ३रज्जुभेदे,
छिदुर लि० छिद्-कुरच् । १वैरिणि, २शूक्ते छेदके, ३छेद-
नद्रव्ये च मेदि० । कर्मकर्त्तरि कुरच् । ५स्वयंछिन्ने
लि० । "संलक्ष्यते न छिदुरोऽपि हारः" रघुः ।

छिद्र भेदने अद० चुरा० उभ० सल० सेट् । छिद्रयति ते
अचिच्छिद्रत् त । छिद्रितः छिद्रम् ।

छिद्र न० छिद्-रक् छिद्र-अच् वा । १दूषणे, २गते, ३अव-
काशे ४ज्योतिषोक्ते लग्नतोऽष्टमस्थाने । "छिद्राख्यमष्टमं
स्थानम्" ज्यो० त० । "छिद्रं निवारयेत् सर्वं शूयकर-
सुखातुगम्" मनुः । "छिद्रेष्वन्या वज्रलोभधनि" शकु०
"नास्य छिद्रं परोविद्यात् विद्याच्छिद्रं परस्य तु" मनुः ।
देहे छिद्रसंख्यामाह याज्ञ० भित्ताक्षरयोः

"रोम्णां कोटग्रस्तु पञ्चाशच्चतस्रः कोटग्र एव च । सप्त-
षष्टिस्तथा जज्ञाः साङ्गाः खेदायनैः सह । वायवीयै-
र्विगण्यन्ते विभक्ताः परमाणवः" याज्ञ० । "पूर्वोदित-
सिराकेयादिसंहितानां रोम्णांस्मरमाणवः स्रज्जस्रज्ज-
तरङ्गपा भागाः खेदक्षवणशुषिरेः सह चतुःपञ्चा-
शत्कोटग्रः तथा सप्तोत्तरषष्टिलक्षाः साङ्गाः पञ्चाशत्सहस्र-
संहिताः वायवीयैर्विभक्ताः पवनपरमाणुभिः पृथक्
कृता विगण्यन्ते" भित्ता० । एतां स्रज्जस्रज्जसंख्याः
स्युल्लिख्यसंख्या तु नव स्रजनेत्रवर्णना साहयपायूपस्य
स्थानभेदात् तत्संख्याः तुल्यत्वेन पुनव संख्यायां च

छिद्रकर्ण लि० छिद्रयुक्तः कर्णोऽस्य । दुर्लक्षणरूपच्छिद्रयुक्त
कर्णविशिष्टे छिद्रकर्णशब्दे इत्यम् ।

छिद्रदर्शिन् लि० छिद्रं पश्यति दृश्य-णिनि । १रज्जुलम्बे-
षिणि रिपौ । कण्डरीकशब्दे १६११ पृ० दर्शिते
योगभटे बाभ्रव्यपुत्रे २विप्रभेदे च "छिद्रदृशे" सुनेत्रच
तथा बाभ्रव्यपुत्रयोः । जातौ त्रोलियदायादौ वेद
वेदाङ्गपारगौ" हरिवं० २१५० । [राजनि०

छिद्रवैदेही स्त्री छिद्रप्रधाना वैदेही । गजपिप्पल्याम्
छिद्रान्तर पु० छिद्रमन्त्रमध्ये यस्य । नवे । राजनि० ।